

MESEČNI KOMENTAR

STANARINE

Skrajni čas je, da rentabilnost zaživi tudi v stanovanjskem gospodarstvu. Stanarine so bile odmerjene že v letu 1966 pa takratnih določitev do sedaj nismo upoštevali. Nosilci stanovanjske pravice so namreč plačevali le del stanarine, razliko pa je krila subvencija. Ta bi morala ugasniti že leta 1970, toda takrat je nastopila zamrznitev in tako so bile stanarine subvencionirane tudi v naslednjih letih.

Sedanje stanarine ne omogočajo vzdrževanja stanovanjskega fonda in seveda tudi ne zagotavljajo enostavne reprodukcije. Cene stanovanjske izgradnje so se leta 1966 gibale med 1.050 in 1.600 dinarji za m², danes pa ista površina velja kar 3.500 ali celo 4.000 dinarjev. Prav tako so se zelo povečali stroški rednega vzdrževanja stanovanjskega fonda, kar vse vodi k nevzdržnim razmeram na področju stanovanjskega gospodarstva.

Se posebno bode v oči linearno subvencioniranje stanarin, saj imajo ugodnosti prav vsi nosilci stanovanjske pravice, ki stanujejo v družbenih stanovanjih — ne glede na socialni položaj. To je očiten absurd, zato je nedvomno potrebna korenita sprememba sistema — v prvi vrsti odprava linearne subvencioniranja in uvedba diferencialnega subvencioniranja stanarin za tiste nosilce stanovanjske pravice, ki so pomoči nujno potrebni. Mnogi izmed najemnikov stanovanj bi lahko sami vplivali na reševanje stanovanjskih problemov tako pa so raje investirali v gradnjo vikendov in lastni standard.

Mlini v stanovanjskem gospodarstvu meljejo počasi, upajmo da ne bo preveč otrobov in da ne bodo sprejete resolucije Republiške skupščine šle mimo gluhih ušes. Subvencija za stanarine ne sme pomeniti zviševanja osebnih dohodkov, ampak naj bo pomoč stanovanjskim gospodarstvom pri urejanju stanovanj za občane, ki svojih stanovanjskih problemov ne bi mogli urejati s svojimi dohodki.

MESEČNA KRONIKA

OTROŠKO VARSTVO

● Na podlagi republiškega zakona o stopnjah prispevkov za otroško varstvo je skupščina občine Šiška sprejela odlok o stopnjah za dnevno varstvo otrok. Sredstva, ki bodo na ta način zbrana, so namenjena pretežno za investicije v vzgojno-varstvene zavode in investicije v objekte podaljšanega bivanja otrok v šolah. Upoštevali so jih tudi v programu financiranja gradnje šol in VVZ, ki je bil sprejet skupaj z uvedbo krajevnega samoprispevka. Odlok predvideva enako stopnjo, ki je veljala v letu 1971 in tudi v istih osnovah — to je — od osebnih dohodkov in od pokojnin. Skupaj zbrana sredstva bodo tako znašala okoli 5.679.000 din.

ZAZIDAVA PRESKE

● Ljubljanski urbanistični zavod je izdelal zazidalni načrt otoka MeR 2 — Preska, ki ga je skupščina občine z odlokom tudi sprejela. Po tem načrtu je območje pod oznako MeR 2 določeno za stanovanjsko gradnjo. Zazidalni načrt je v dogovoru z lastniki zemljišč pri LUZ naročila KS Medvode in pri tem zahtevala tudi nekatere omejitve, kot so na primer: del območja je treba ohraniti za rekreacijske površine; predvideti je treba gradnjo individualnih stanovanjskih etažnih hiš itd.

Od kje naš vsakdanji kruh

● STABILIZACIJSKI ukrepi, politika cen in spremenjena struktura potrošnje bodo vplivali na bolj umerjeno rast v gospodarstvu naše občine. Ta težnja se odraža v planih gospodarskih organizacij, ki predvidevajo 15,8% porast celotnega dohodka.

● Gospodarska gibanja in proporcije delitve celotnega dohodka kažejo pripravljenost gospodarskih organizacij, da se bodo vključile v zaostrene pogoje gospodarjenja. Vse podražitve reprodukcijskega materiala, tako domačega kot uvoženega in višje cene storitev, ki bodo odobrene od pristojnih organov po prenehanju veljavnosti predpisov o zamrznitvi cen, bodo nominalno povečale celotni dohodek in vplivale na njegovo delitev.

ODSTOPANJA

● Odstopanja v strukturi celotnega dohodka in družbenega bruto proizvoda nastajajo zaradi trgovine, kjer predstavlja nabavna vrednost realiziranega trgovskega blaga pomembno postavko v celotnem dohodku, namreč kar 72% le-tega. Struktura družbenega proizvoda kaže zato realnejša razmerja gospodarske moči posameznih panog. V tej primerjavi je na prvem mestu industrija s 67,7%, nato pa trgovina s 13,9%, medtem ko so vse ostale panoge udeležene z 18,4%. Družbeni proizvod bo predvidoma najbolj porasel v prometu, okoli 26%, v trgovini in kmetijstvu za okoli 18% ter industriji za 17%, medtem ko bo v ostalih panogah rasel počasneje.

Zaostreni pogoji gospodarjenja povzročajo višjo udeležbo porabljenih sredstev v celotnem dohodku, zaradi česar se bo nekoliko zmanjšala ekonomičnost poslovanja. Porabljena sredstva bodo v gospodarstvu občine predvidoma višja za 16,2%, dohodek pa le za 14,8%, vendar padca ekonomičnosti ne izkazujejo vse panoge.

OSEBNI DOHODKI

● Dohodek za osebne dohodke in sklade, to je dohodek zmanjšan za pogodbene in zakonske obveznosti, se bo predvidoma povečal za 13,9%. V delitvi tega predvidevajo gospodarske organizacije 19% povečanje celotne vsote bruto osebnih dohodkov in 4% povečanje bruto skladov.

● Notranja delitev dohodka bo torej izboljšana v korist skladov le v prometu, gostinstvu in obrti, vse ostale panoge pa predvidevajo, da bodo osebni dohodki naraščali hitreje kot skladi.

● Poprečno število zaposlenih bo predvidoma višje za 5,4%. Če upoštevamo 19% povečanje vseh v občini izplačanih osebnih dohodkov, se bodo osebni dohodki na zaposlenega povečali za 12,9%. Industrija z največ zaposlenimi predvideva 11,8% porast osebnih dohodkov, trgovina 20,2% porast, gradbeništvo in promet okoli 13% porast, medtem ko ostale panoge računajo z minimalnim zvišanjem osebnih dohodkov.

● Lani je bilo v gospodarstvu občine zaposlenih poprečno 26.373 oseb, letošnji plan pa predvideva, da bo poprečno število zaposlenih znašalo 27.806 oseb, torej naj bi se število zaposlenih povečalo za 1.433 oseb.

● V industriji se bo število zaposlenih povečalo za 723 oseb. Pomembnejše povečanje predvidevajo gospodarske organizacije: Litostroj (181 oseb), Lek (180) in Color (88). Med ostalimi pa bo število zaposlenih močnejše porastlo v prometu v podjetju Viator (308 oseb) in trgovini v Cosmosu (179 oseb).

● Gospodarske organizacije bodo letos predvidoma ustvarile 389 milijonov skladov, ki bodo nasproti oceni leta 1971 višji za 4%. Če k skladom prištejemo še amortizacijo, ki bo v letu 1972 znašala 192 milijonov, se bodo sredstva gospodarskih organizacij za enostavno in razširjeno reprodukcijo povečala za 12,5%.

● Vse panoge z izjemo gradbeništva in komunale bodo povečale sredstva za reprodukcijo. Najvišji porast je predviden v prometu in sicer 36,8%.

INVESTICIJE

● Gospodarske organizacije v svojih planih predvidevajo, da bodo letošnje investicijske naložbe v osnovna sredstva znašale 486 milijonov, to je kar 69,6% več kot lani. Teritorialno bodo gospodarske organizacije investirale v obrate na območju občine 391 milijonov, v obrate na območju drugih občin pa 95 milijonov.

● Po tehnični strukturi bo udeležba strojev in naprav znašala 61,3% celotnih investicijskih naložb in je ugodna, gradbeni objekti pa predstavljajo 35,5% vseh naložb.

● Plan investicijskih naložb je problematičen glede na to, da bodo morale gospodarske organizacije vse več sredstev odvajati v obratna sredstva in tako po svojih močeh reševati problem nelikvidnosti. Vprašanje je tudi, če jim bo uspelo zagotoviti skoraj dvakrat več investicijskih kreditov kot lani. Nekatere gospodarske organizacije so za predvidene investicijske naložbe že zagotovile kredite in izdvojile lastna sredstva za ta namen.

● Pri investicijah bo industrija udeležena s 67,4%, promet z 19,5%, vse ostale panoge pa s 13,1%. Opazen je padec investicij v trgovini, kar je posledica predpisov o obveznem polaganju 30% depozita za neproizvodne investicije.

● Daleč najvišja investicijska vlaganja planira podjetje Lek, in sicer kar 166 milijonov, kar je več kot ena tretjina vseh planiranih investicijskih naložb v gospodarstvu. To podjetje bo namreč nadaljevalo z izgradnjo nove tovarne za farmacevtsko in kozmetično proizvodnjo v Šiški. Del investicijskih naložb bo vložen tudi za rekonstrukcijo obrata v Mengšu v višini 18 milijonov. V Mengšu bo investiralo tudi novo ustanovljeno podjetje Bayer — Pharma okoli 4 milijone za gradnjo in opremo svojega obrata.

● Podjetje Kot bo iz lastnih sredstev investiralo v opremo novozgrajenih proizvodnih prostorov 4,7 milijona, Litostroj namerava razširiti pločevinaro in modernizirati livarno ter nabaviti nove stroje za mehansko obdelavo, v kar bo investiral 8 milijonov lastnih sredstev. Agrostroj bo nadaljeval z rekonstrukcijo in modernizacijo industrijske proizvodnje. Vrednost investicij bo znašala 5,5 milijona. Tovarna karoserij Avtomontaža bo zaključila gradbena dela in instalacije v novi proizvodni hali, kar bo znašalo okoli 19 milijonov, pri čemer računa na 50% udeležbo kreditov.

(Nadaljevanje na 11. strani)

● Podjetje Tiki bo letos dokončalo novo proizvodno halo in jo opremilo s proizvodnimi stroji. Rekonstruiralo bo tudi pocinkovalnico. Vrednost teh investicij bo znašala okoli 9 milijonov in bo financirana iz lastnih sredstev.

● V kemični industriji bo podjetje Donit zgradilo črpalno postajo za hladilno vodo in dopolnilo strojno opremo, vrednost teh investicij bo znašala okoli 7 milijonov. Podjetje Color namerava poleg rekonstrukcije razvojnega laboratorija, nabaviti tudi razne stroje za proizvodne obrate, v kar bo investiralo okoli 7 milijonov.

● Tovarna dekorativnih tkanin bo investirala v modernizacijo proizvodnih naprav iz lastnih sredstev 8 milijonov. Združene tekstilne tovarne Vižmarje-Medvode nameravajo vložiti v tekstilne stroje za tovarno Vižmarje 5,3 milijona, za tovarno Medvode pa 2,8 milijona ter za razširitev kotlarne v Medvodah 1 milijon. V gradnjo nove previjalnice bo Rašica vložila 2 milijona, v zamenjavo pletilnih strojev pa 3,6 milijona. Pri financiranju teh investicij računa Rašica na domače in tuje kredite.

● Pivovarna Union pripravlja rekonstrukcijo kvasarne, modernizirala bo obrat strojnice in vročevodni sistem in vložila okoli 29 milijonov lastnih sredstev. Samostojna organizacija združenega dela Emba, podjetje Mercator bo dopolnila strojno opremo obrata v Šiški v vrednosti 3,2 milijona, na novi lokaciji za Bežigradom pa bo pričela z gradnjo industrijskega objekta v vrednosti 14,7 milijona. Investicije bo pripravila pretežno z lastnimi sredstvi, računajo pa na 5,5 milijona kreditov.

● Prometno, hotelsko, turistično podjetje Viator planira investicije v višini 94,6 milijona in sicer na območju občine 66,2 milijona ter 28,4 milijona izven območja občine Šiška. Največjo investicijo predstavlja nabava vozil v višini 47 milijonov, v hotelsko dejavnost, v gradnjo hotela v Kamniški Bistrici in adaptacije drugih turističnih objektov bo vložilo okoli 45 milijonov, ostale investicije pa so namenjene za opremo servisnih delavcev. Pri investicijskih vlaganjih računa Viator na kredite v višini 56 milijonov.

● Gradbeno podjetje Megrad bo v strojno opremo in to pretežno v gradbene stroje investiralo 3,2 milijona, v poslovni inventar in adaptacije pa 1,1 milijon. Podjetje za obnovo prog predvideva investicije v višini 9,4 milijona in to pretežno za opremo, pri čemer računa tudi na kredite iz tujine. Podjetje za avtomatizacijo prometa bo letos pričelo z gradnjo novih proizvodnih prostorov v industrijski coni v Šiški, v kar naj bi investiralo letos 6,5 milijona. V strojno opremo bo vlo-

žilo nadaljnjih 1,6 milijona. Razen lastnih sredstev je v planu investicij predvidelo znatno udeležbo domačih in inozemskih kreditov.

● Slovenija-avto planira investicije v vrednosti 6,5 milijona, od česar naj bi odpadlo na gradbene objekte 6 milijonov. Podjetje Cosmos bo nadaljevalo z rekonstrukcijo obrata Belt v Črnomlju. Od skupnih investicij 12,3 milijona odpade na gradbene objekte 6,5 milijona, ostalo pa na strojno opremo.

● V gostinstvu, obrti in komunalni predvidevajo večja investicijska vlaganja naslednje gospodarske organizacije: Hotel Ilirija 1,2 milijona, Majolka 0,8 milijona, Tapo 1,2 milijona, Sport-oprema 0,8 milijona, GP Objekt 0,5 milijona, Gradles Medvode 0,6 milijona, Kovinarstvo Maja 0,8 milijona, Krovstvo-kleparstvo 0,6 milijona in Tlak 2,2 milijona.

IZVOZ

● Gospodarske organizacije, ki imajo sedež v občini Šiška, so lani izvozile v vrednosti 23.066.008 ameriških dolarjev oziroma 12 % več kot v letu 1970. V svojih planih pa predvidevajo, naj bi letošnji izvoz znašal 30.779.447 dolarjev in se povečal za 33,4 %.

● Udeležba industrije v izvozu predstavlja 81,4 % celotnega planiranega izvoza. Izvoz te panoge se bo povečal za 40,7 % oziroma za 7.255.552 dolarjev.

● V kovinski industriji bo močno povečal izvoz Litostroj, ki ga planira v višini 4.127 tisoč dolarjev, medtem ko je lanska realizacija znašala 2.211 tisoč dolarjev. Tudi podjetje Agrostroj bo s planiranim izvozom 2.200 dolarjev povečalo lansko realizacijo za 11,2 %.

● V elektroindustriji je najmočnejši izvoznik tovarna Iskra-Elementi, ki s 54,8 % povečanjem lanskega izvoza namerava izvoziti v vrednosti 3.190 tisoč dolarjev. Tudi Iskra-Avtomatika bo z izvozom 1.100 dolarjev presegla lansko realizacijo za 38,5 %. V letu 1972 namerava tudi podjetje Tiki občutno povečati izvoz svojih izdelkov za 280 tisoč dolarjev, s čemer bo lansko realizacijo več kot podvojilo.

● Podjetja kemične industrije so že vsa leta najmočnejši izvozniki v industriji. Donit bo s planiranim izvozom 3.500 tisoč dolarjev presegel lanski izvoz za 75,4 %, podjetje Color s planiranim izvozom v višini 2.024 tisoč za 29,4 %, medtem ko bo Lek z izvozom v vrednosti 3 milijone dolarjev dosegel nižji izvoz kot lani.

● Med ostalimi občutnejše povečujeta izvoz Tovarna dekorativnih tkanin, ki bo s planiranim izvozom 1.250 tisoč dolarjev, tega povečala za 32,5 % in Rašica, ki bo izvozila v vrednosti 1.837 tisoč dolarjev in tako presegla lanski izvoz za 68,4 %.

● Pomembnejša izvoznika sta tudi podjetji Slovenija-vino, in sicer trgovina, ki predvideva izvoz v vrednosti 4.302 tisoč dolarjev oziroma 8,9 % več kot lani in prometu podjetje Viator, ki sicer ne predvideva bistvenega povečanja izvoza transportnih storitev, letos bo znašal 1.200 tisoč dolarjev.

● Najbolj se bo povečal izvoz v države konvertibilnega področja in to za 52,9 %, tako se bo udeležba izvoza v te države povečala od 45,7 % lani na 52,4 % letos.

● Izvozni plani gospodarskih organizacij kažejo očitno usmeritev našega gospodarstva na zunanja tržišča in v prizadevanju za plasma blaga in storitev na konvertibilna področja. Zaradi težav na domačem tržišču bo postal izvoz vse bolj zanimiv in tudi nujen, če bodo hotele gospodarske organizacije obdržati predviden tempo proizvodnje in izpolniti letošnje planske naloge, ki so jih sprejele.

O delu v republiškem zboru

Kaj o tem meni dr. Vojan Rus:

NA ŽELJO volivcev sem sestavljal poročilo o svojem triletnem delu v Republiškem zboru skupščine SR Slovenije. Celotno poročilo z 38 prilogami je volivcem na voljo v krajevnih skupnostih Litostroj, Milan Majcen, Smrekar in Šercerjevo.

Poročilo ima osem delov, v skladu z temeljnimi nalogami poslanca, ki smo jih določili z volilni že v predvolilnih razgovorih.

(Nadaljevanje na 12. strani)